

О. Є. Масленніков

студ. I курсу

спеціальність «Менеджмент»

Науковий керівник: д.е.н., доц. О. П. Радченко

КЛАСИФІКАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Досліджувана тема є актуальною, оскільки виокремлення результатів діяльності суб'єктів господарювання є необхідним процесом для формування ефективної системи управління. Оцінка підходів до визначення категорії результатів та виокремленні критеріїв групування забезпечує розподіл якісних та кількісних показників, видів результатів діяльності та базується певних принципах та методах.

Питанням визначення та класифікації результатів діяльності присвячені роботи зарубіжних та вітчизняних вчених-економістів, а саме: А. Сміта, Дж. Неймана, Й. Шумпетера, І. Бланка, а також О. Шеремета, О. Гетьмана, С. Мочерного, Ф. Бутинця, Е. Кузнецова, С. Філіппової, О. Коваленка та ін. але незважаючи на значну кількість праць, проблеми визначення та систематизації результатів діяльності досі потребують уточнення та додаткового дослідження.

Аналіз наукових підходів підтверджує наявність категорій «результат» та «ефективність», які мають певний взаємозв'язок та відображають підсумок діяльності підприємства за відповідний звітний період.

Обов'язковість визначення результатів діяльності суб'єктів господарювання, звітування перед органами фінансового контролю закріплена у відповідних нормативно-правових актах. Крім того, формування результативних показників надає можливість оцінити, наскільки ефективною є система управління ресурсами підприємства та що необхідно змінити, щоб покращити отримані результати у майбутньому.

В економічній літературі існує багато визначень даних категорій.

На думку науковців, ефектом вважається досягнутий результат у його матеріальному, грошовому, соціальному вираженні. Економічний ефект

визначається перевищенням вартісної оцінки результатів діяльності (програм, проектів) над вартісною оцінкою витрат, які з нею пов'язані, тобто є абсолютним показником [1].

Важливо, що дослідження сутності категорії «результативність» здійснюється за умови тісного взаємозв'язку із системою виробничих відносин, що підкреслює процес отримання результатів від окремих напрямків та видів діяльності.

На думку Мочерного С.В., сутність ефективності складається у наступному визначенні: ефективність – це здатність приносити ефект, результативність процесу, проекту тощо, які визначаються як відношення ефекту, результату до витрат, що забезпечили цей результат [2].

Результати діяльності залежать від впливу зовнішніх та внутрішніх факторів. При цьому одним із завдань системи управління підприємством є своєчасне виявлення негативних факторів впливу та їх нейтралізація, що значно покращить кінцеві результати діяльності суб'єктів господарювання.

Суттєвим питанням дослідження результатів діяльності суб'єктів господарювання є чітке визначення певних груп результатів, використовуючи окремі кваліфікаційні ознаки та критерії.

Зазначимо, що за видами діяльності та згідно з чинним законодавством результати діяльності суб'єктів поділяються на наступні групи:

- результати від операційної діяльності;
- результати від фінансової діяльності;
- результати від інвестиційної діяльності.

У свою чергу, отримані результати від операційної діяльності представляють собою підсумок операцій, які пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є основною метою його створення та функціонування і при цьому забезпечує значну частину доходу суб'єкта господарювання.

В свою чергу результат від інвестиційної діяльності суб'єкта господарювання – це результат від операцій, які пов'язані з необоротними активами суб'єкта, а також тих фінансових інвестицій, які не є сегментом еквівалентів грошових коштів даного господарюючого суб'єкта.

Фінансовий результат є одним з найважливіших показників, який узагальнює усі результати господарської діяльності та який характеризує ефективність діяльності суб'єкта господарювання. У фінансових результатах знаходять пряме відображення всі аспекти діяльності підприємства: рівень використання виробничих засобів, трудових, матеріальних і фінансових ресурсів [3].

До складу фінансових результатів відносять прибуток або збиток, який є негативним показником діяльності суб'єкта господарювання за звітний період.

На думку науковців, прибуток як ту частину витрат, що залишається після відшкодування усіх витрат на виробничу і комерційну діяльність підприємства. Характеризуючи перевищення надходжень над витратами, прибуток виражає

мету підприємницької діяльності та є головним показником її результативності (ефективності) [4].

Крім результативних показників, які характеризуються певними кількісними індикаторами, важливе значення для процесу управління мають якісні результати, які призначені об'єктивно встановлювати результативність та ефективність діяльності суб'єктів господарювання. До якісних показників можна віднести соціальний результат для окремої особи або підприємства в цілому.

Таким чином, визначення та класифікація результатів діяльності суб'єкта господарювання базується на системному процесі розрахунку відповідних показників, а також надає можливість систематизувати отримані результати за певними критеріями. Виокремлення фінансових, соціальних, екологічних результатів характеризує з різних сторін підсумок діяльності суб'єкта господарювання за відповідний звітний період. Такий підхід забезпечує своєчасність отримання системи управління необхідною інформацією для прийняття правильних управлінських рішень.

Список використаної література

1. Голубєва Т. С., Колос І. В. Методологічні підходи до оцінки ефективності діяльності підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2006. №5 (59) URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/bitstream/123456789/22140/1/Kolos-2006-1.pdf> (дата звернення: 02.04.2021)
2. Економічна енциклопедія: У 3-х т. / Відп. ред. С. В. Мочерний. К.: Академія, 2000- 2002.
3. Патарідзе-Вишинська М. В. Визначення та облік фінансового результату: вітчизняний і зарубіжний досвід. *Економіка. Управління. Інновації*. 2010. № 2. URL: http://www.nbuuv.gov.ua/old_jrn/e-journals/eui/2010_2/10pmvvzd.pdf (дата звернення: 02.04.2021)
4. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: Підручник. [2-ге вид. перероб та доп.. К.: КНЕУ, 2001. 305 с.